

Ministerstwo Sprawiedliwości

Podsekretarz Stanu

Dariusz Mazur

Warszawa, 09 grudnia 2025 roku

Znak sprawy: BK-VII.0520.473.2025

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

uprzejmie przekazuję odpowiedź na interpelację nr **13347** Pana Posła Jarosława Sachajko w sprawie zapowiadanej likwidacji wymogu "wyłącznie polskiego obywatelstwa" dla sędziów oraz potrzeby zaostrzenia przepisów w kierunku wprowadzenia wymogu obywatelstwa polskiego od urodzenia.

Interpelacja dotyczy projektowanej nowelizacji art. 61 § 1 ustawy – *Prawo o ustroju sądów powszechnych* (Dz. U. z 2024 r. poz. 334 ze zm.). Projekt ma na celu przywrócenie stanu prawnego sprzed 2017 roku. Chodzi zatem o powrót do regulacji, która przez kilkadziesiąt lat nie budziła wątpliwości społecznych i systemowych.

Uzasadnieniem przedmiotowej nowelizacji jest historia tej regulacji.

I. Ujęcie historyczne.

1. Zgodnie z art. 50 lit. b ustawy z dnia 6 lutego 1928 r. *o ustroju sądów powszechnych* (Dz. U. z 1950 r. poz.360 z późn. zm.) – na stanowisko sędziego może być powołany ten, kto posiada obywatelstwo polskie i korzysta z pełni praw cywilnych i obywatelskich.
2. Zgodnie z art. 51 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. *o ustroju sądów powszechnych* (Dz. U. z 1994 r. poz. 25 z późn. zm.) – na stanowisko sędziego może być

powołany ten, kto posiada obywatelstwo polskie i korzysta z pełni praw cywilnych i obywatelskich.

3. Zgodnie z art. 61 § 1 pkt 1 ustawy z dnia z dnia 27 lipca 2001 r. *o ustroju sądów powszechnych* (Dz. U. z 2024 r. poz. 334 z późn.zm.) do 3 kwietnia 2018 r. przepis ten miał brzmienie – na stanowisko sędziego sądu rejonowego może być powołany ten, kto **posiada obywatelstwo polskie** i korzysta z pełni praw cywilnych i obywatelskich.

Zmiana brzmienia tego przepisu nastąpiła na podstawie art. 108 pkt 3 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2018 r. poz. 5) – od tego momentu ma następujące brzmienie: „na stanowisko sędziego sądu rejonowego może być powołany ten, kto – **posiada wyłącznie obywatelstwo polskie** i korzysta z pełni praw cywilnych i publicznych, a także nie był prawomocnie skazany za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe”.

II. Obywatelstwo

1. Podwójne obywatelstwo **obywatela polskiego** może wynikać ze sposobu jego nabycia *ius soli* – dziecko uzyskuje obywatelstwo państwa, na którego terytorium (rozumiane także jako statek powietrzny, morski lub przedstawicielstwo dyplomatyczne) następują narodziny, przy czym bez znaczenia jest obywatelstwo rodziców. Również zawarcie związku małżeńskiego może skutkować nabyciem obcego obywatelstwa.

2. Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 2 kwietnia 2009 r. *o obywatelstwie polskim* (Dz. U. z 2023 r. poz. 1989 oraz z 2025 r. poz. 622 i 921) – obywatel polski posiadający równocześnie obywatelstwo innego państwa, ma wobec Rzeczypospolitej Polskiej takie same prawa i obowiązki jak osoba posiadająca wyłącznie obywatelstwo polskie oraz nie może wobec władz Rzeczypospolitej Polskiej powoływać się ze skutkiem prawnym na posiadane równocześnie obywatelstwo innego państwa i na wynikające z niego prawa i obowiązki.

3. W świetle powyższych rozwiązań ustawy o obywatelstwie polskim nie ma potrzeby utrzymywania wymogu posiadania wyłącznie polskiego obywatelstwa, bowiem ewentualne posiadanie obywatelstwa innego państwa jest prawnie irrelewantne.

Jednocześnie nie istnieją przekonujące argumenty przemawiające za uniemożliwieniem osobom, które posiadają także inne obywatelstwo pełnienia funkcji sędziego. Rozwiązanie takie jest nadto trudne do pogodzenia z art. 60 Konstytucji RP gwarantującym obywatelom polskim korzystającym z pełni praw publicznych prawo dostępu do służby publicznej na jednakowych zasadach.

III.

Reasumując Minister Sprawiedliwości uznaje za zasadne przywrócenie brzmienia art. 61 § 1 pkt 1 ustawy z dnia z dnia 27 lipca 2001 r. *o ustroju sądów powszechnych* sprzed nowelizacji w 2017 r., przemawia za tym najdobitniej chociażby sytuacja niezamierzonego bezpośredniego nabycia drugiego obywatelstwa.

Podwójne obywatelstwo nie powinno być przeszkodą w powołaniu na stanowisko sędziego. W świetle przytoczonych argumentów zdaniem Ministra Sprawiedliwości powrót do pierwotnego brzmienia tego przepisu nie budzi wątpliwości konstytucyjnych i systemowych.

Projektowane rozwiązanie jest zgodne z postulatem Rzecznika Praw Obywatelskich, który zwrócił się do Ministra Sprawiedliwości o rozważenie podjęcia prac legislacyjnych nad projektem ustawy usuwającej niespójności i niekonstytucyjne rozwiązania zawarte w przepisach regulujących zasady dostępu zawodu sędziego, w tym zastąpienie wymogu wyłączności obywatelstwa polskiego wymogiem posiadania obywatelstwa polskiego, z możliwością łączenia go z obywatelstwami innych państw:

<https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-sadownictwo-zasady-dostepu-ms-odpowiedz>

Łączę wyrazy szacunku

Dariusz Mazur

Podsekretarz Stanu Dariusz Mazur

/podpisano elektronicznie/